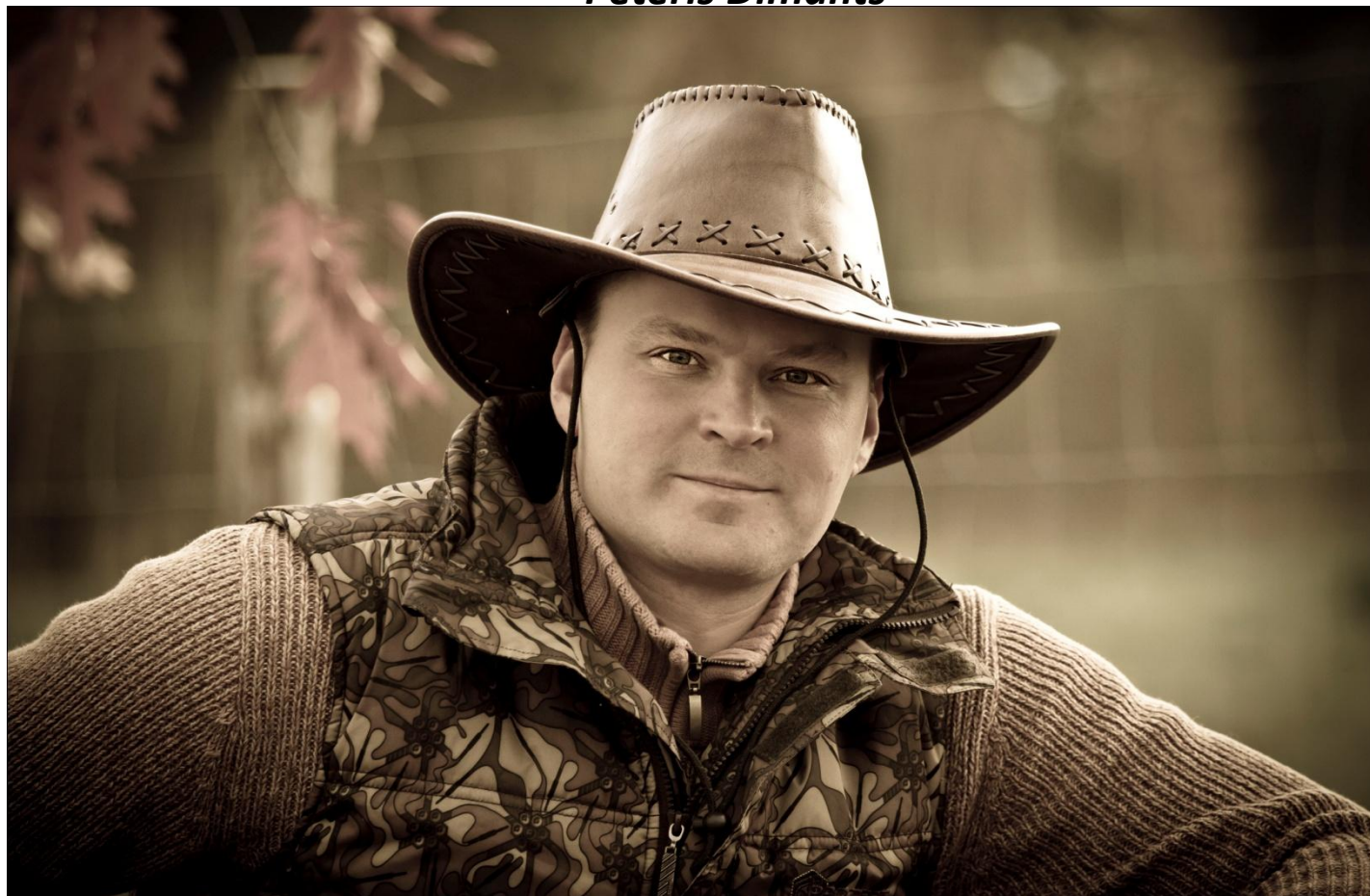

Kā padarīt lauku vidi pievilcīgu jauniešu uzņēmējdarbībai?

Pēteris Dimants

Pēteris Dimants- CV

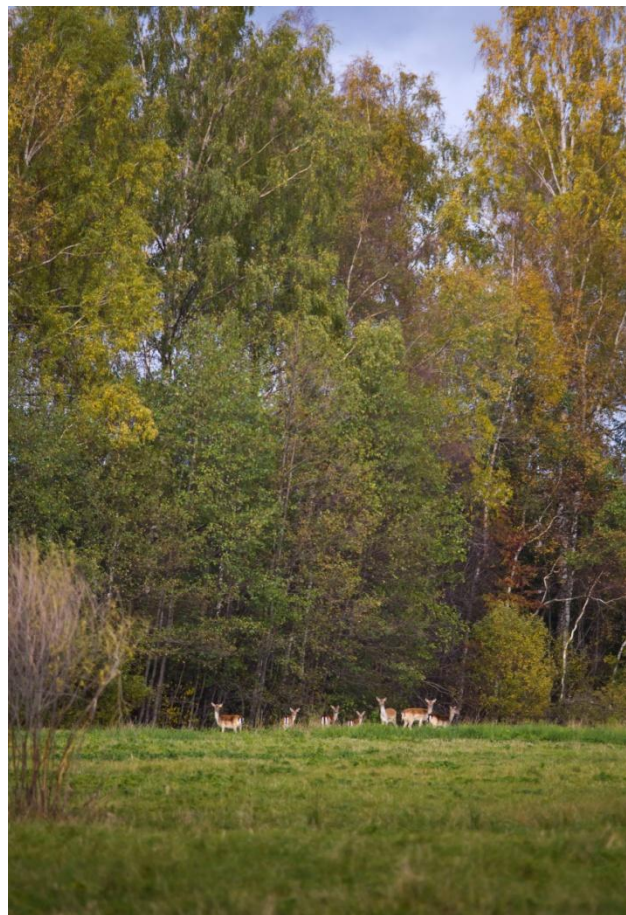
- Dzimis 1980 g. Latvijā, Ķeguma novadā, Rembates pagastā.
- Izglītība- BA Turība- bakalaura un maģistra gr. vadībizinībās.
- Izglītība- patreiz Banku augstskolas, Ventspils augstskolas un RSEBA, apvienotās doktorantūras doktorants.
- Promocijas darbs- “Lēmuma pieņemšanas kvalitātes. paaugstināšanas iespējas mazos un vidējos uzņēmumos”.
- Uzņēmējs- būvniecības, lauksaimniecības nozares.
- Lektors- EKA, Turība, RSEBA, BVK, TVSK, uc.
- Mentors un biznesa “eņģelis”.
- Precējies, bērni – Ričards un Elizabete.

Kā padarīt lauku vidi pievilcīgu jauniešu uzņēmējdarbībai?

Cilvēks

Vide

Cilvēks + vide = ilgtspējīga attīstība ! ?

**Kas mēs esam, kur mēs esam ?
Kur mēs iesim, kā mēs to izdarīsim?!**

(nepieciešama analīze)

SVID- Stiprās puses

Cilvēks

- Veselības stāvoklis(pagaidām)
- Rakstura īpašības -strādīgums, izturība, pacietība.
- Tradīcijas.
- Vispārējā izglītība (formālā)

Vide

- Četri gadalaiki, laikapstākļi.
- Drošība- ES, NATO uc.
- Stabilitāte- ES.
- Globalizācijas iespējas.

SVID- vājās puses

Cilvēks

- Novecošana un dzimstība.
- Veselības pasliktināšanās-
pārtika, alkohols, cigaretes.
- Patriotisma zušana.
- Cilvēku aizbraukšana.
- Neformālās izglītības
trūkums.

Vide

- Nenoteikta politiskā vide-
cilvēku rokāde, atbildība.
- Nepastāv "lobija
mehānismi"- pašvaldības.
- Neskaidra nākotnes makro
vide- atbalstāmās nozares,
speciālistu daudzums,
izglītību programmas.
- Birokrātija

SVID- riski

Cilvēks

- Cilvēku skaita strauja samazināšanās.
- Veselības iespējama pasliktināšanās.
- Novecojošu metožu izmantošana izglītībā.

Vide

- Globalizācija.
- Nestabila politiskā vide.
- Dabas apstākļi.
- ES atkarība

SVID- iespējas

Cilvēks

- Inovatīva izglītība.
- Inovatīva prakse.
- Inovatīva cilvēkresursu vadība.
- Inovatīva domāšana.

Vide

- Ilgtspējīgas politiskās un ekonomiskās vides izveide.
- Lauksaimniecības, kā galvenās nozares noteikšana un skaidru atbalstāmo apakšnozaru noteikšana.
- Jaunu tirgu apgūšana.
- Esošo resursu pilnvērtīga izmantošana.

Esošie atbalsta instrumenti.

- Neformālās apmācības (LLKC).
- ES fondu atbalsts.
- Banku granti- Hipotēku banka(start up),
(lec biznesā) grants 1000 ls
- Biznesa inkubatori.
- Mentori.
- Biznesa eņģeļi.
- Riska kapitālu kompānijas.(*Expansion Capital Fund, ZGI-3, FlyCap Investment Fund I*)

Nepieciešamie atbalsta instrumenti

- Vienotas, ilgspējīgas lauksaimniecības politikas izstrāde, ieviešana. (*Valda Zatlera aicinājums nedot Eiropas finansējumu briežu dārziem.* 2009. gada 2. aprīlis Dienas bizness. (*Piena nozare, Vācijas seminārs*)
- Lauksaimniecības nozares un profesiju popularizēšana- ģimene, bērnudārzs, skola, publiskā telpa. (*grāmata bērnudārziem*)
- “Naudas mācības” ieviešana skolās. (*vidusskolās pastāv piem. “panākumu universitāte” un “esi līderis”.*
- Talantu attīstības projekta ieviešana mācību iestādēs.
- “ Zaļo inkubatoru” izveide visā Latvijas teritorijā. (*Dimantu kalna piemērs*)
- Valsts un pašvaldību atbalsts iepirkuma konkursos.(*lobijs*)
- Riska kapitāla pieaugums-valsts atbalsts (*ASV, Vācijas piemērs, izdevušos projektu īpatsvars*).

Kas jāņem vērā- *TENDENCES* !

Globalizācija

- **Globalizācija**, man kā *indivīdam*, nozīmē savienojumu ar Pasauli ekonomiskajā, kultūras un politiskajā dzīvē . Komunikācijas ātrumu un tā veidi, kas progresē ar katru dienu- Skyp, Twiter, Facebook, Ryanair ir tikai daži piemēri lietām, kas ir nojaukuši cilvēces robežas uz visiem laikiem.
- **Globalizācija**, man kā *uzņēmējam*, nozīmē tikai vienu- jaunas iespējas. Patreiz domājot par uzņēmējdarbību, uz tirgu skatos kā uz vienu veselu kopumu, kur reizēm Latvija tiek piemirsta. Kompāniju un produktu nosaukumi tiek angliskoti. Jūs varat izvēlēties angliski runājošus palīgus citā kontinentā, kas nozīmē, ejot gulēt sagatavojiet palīgam uzdevumu, bet no rīta tas jau būs izpildīts.

Globalizācija

- Patreiz galvenais izaugsmes rādītājs, uz ko tiecās lielākā daļa valstis ir kvantitatīvs- IKP izaugsme, bet tam ir jāmainās. Ir jāuzlabo izglītības programmas un jāpalielina vides labklājības pasākumu daudzums.
- Pasaules iedzīvotājiem vairāk ir jāiet roku rokā ar atjaunojamiem dabas resursiem (vējš, gaiss, viļņi un saules), planēta ir jāveido ekoloģiski ilgtspējīga. Mums ir jāveido labvēlīga vide nākamajām paaudzēm, bet patreizējā realitāte ir skarba. *Vācija, pirms četriem gadiem, prognozēja, ka elektro automobiļu skaits Vācijā sasniegs 20% no kopējā jauno pārdoto auto skaita. Pēdējā statistika liecina, ka tie ir tikai 2%.*

Inovācija

- Inovācija un inovatīvā darbība ir uzņēmējdarbības dzinējspēks un uzņēmumam būt inovatīvam nozīme būt konkurētspējīgam vietējā un pasaules tirgū, ražojot produktus, kā arī sniedzot pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību.

Inovācijas procesi

- Inovācija ietver sevī sekojošas darbības - izglītību, pēc tam zinātniski - pētniecisko darbu, intelektuālā īpašuma aizsardzību, ražošanas organizēšanu, tirgus izpēti un produkcijas realizāciju tirgū. Šim procesam pāri vēl klājas visas darbības, kas saistītas ar uzņēmējdarbības vides sakārtošanu un inovācijas atbalsta struktūru izveidošanu.

Modernās apmācību metodes

- **Atvērtās iesaistīšanās modelis lekcijās-** iesaistīšanās modelis koncentrējas uz procesu, kurā lektors ir apņēmis iesaistīt klausītājus dialogā un apmainīties zināšanām.
- **Mācīšanās izvēloties moduļus-** Mācīšanās izvēloties moduļus ir process, kurā grupa nosaka kopīgas mācīšanās vajadzības un apgūst zināšanas grupā, kopīgi mācoties (vai neklātienē). Dalībnieki var izlemt, kādas tēmas viņi vēlas apgūt un kā viņi vēlas to darīt.

Modernās apmācību metodes

- **E-simulācijas, virtuālās pasaules un mācību spēles-** Simulācijas, internetā vai klātienē, ļauj dalībniekiem pārdzīvot notikumu tā, it kā tas patiesi notiktu, un tādēļ mācīšanās pieredze ir dinamiskāka un nozīmīgāka. Datorsimulācijai, ir dažas papildpriekšrocības: to var vadīt, lai tā koncentrētos uz iemaņām, kuru apgūšanai paredzēta konkrētā apmācība, to var komentēt eksperti, turklāt tā ir privāta.

Modernās apmācību metodes

- **Pārraidēs tīmeklī-** Izmanto tīklu, lai apmācību pasākumu varētu pārraidīt tā, lai tajās pilnvērtīgi varētu piedalīties daudzi dalībnieki. Piemērs - visvienkāršākā lekcija, kur informācija tiek sniegta, atbildot uz audzēkņu jautājumiem. Tām var būt daudzas interesantas formas (demonstrācija, debašu intervija, jautājumi - atbildes, grupas diskusija, ekspertu izaicināšana, preses konference, mutiskais eksāmens).

Modernās apmācību metodes

- **Individuālā meklēšana, vadītā analīze, vadītā izpēte** - Individuālā meklēšana paredz, ka audzēkņi tīklā paši meklē informācijas avotus, īpaši jomās, kur jaunākā, labākā un precīzākā informācija ir atrodama tikai internetā; šādai meklēšanai nav jābūt sarežģītai. Mērķis ir identificēt uzticamus informācijas avotus.

Modernās apmācību metodes

- **Problēmu risināšanas un uz projektiem balstīta (e-) apmācība-** Uz projektiem balstītas e-mācīšanās risinājumi bieži tiek izmantoti uzņēmumos, jo var pārklāt virkni iemaņu, sākot no praktiskām iemaņām līdz iemaņām tādās jomās kā vadība, darbaudzināšana, grāmatvedība, u.t.t.

Modernās apmācību metodes

- **Komandas veidošana-** Šīs aktivitātes var izmantot tīklu komunikācijas iespējas, lai dalībnieki varētu darboties saskaņotās komandās, radot vienu plānu, kā atrisināt problēmu, neatkarīgi no tā, kur viņi atrodas. Tā kā arvien vairāk darba veikšanai ir nepieciešama sadarbība starp dažādās vietās esošiem kolēģiem, šādas aktivitātes mācībuursos būs sastopamas arvien biežāk. Daži komandu kopīgi radīti projektu piemēri: finanšu plāns jauna veida biznesam, ziņojums par jauna produkta iespējamību, rekomendācijas jaunas tehnoloģiskās vai medicīniskās procedūras izmantošanai u.t.t.

Modernās apmācību metodes

- **"Prāta vētra"**-Daudzu jaunu ideju ģenerēšanas process „prāta vētras” sesijā (internetā vai ārpus tā), kurā līderis izvirza problēmu, bet dalībnieki piedāvā risinājumus.
- **Konkrētu piemēru analīze**- Konkrētu piemēru analīze sniedz būtisku pieredzi, no kuras audzēkņi var iegūt jaunus priekšstatus un apgūt jaunas zināšanas. Analīzei var būt dažādas formas: virtuāla izpēte, novērošana un komentēšana, aprakstīti piemēri, situāciju vērtējums.

Modernās apmācību metodes

- **Lomu (e-)spēles-** Tāpat kā bērni, arī pieaugušie var daudz ko iemācīties, spēlējot kādu lomu. Lomu spēles ir ļoti vērtīgas, lai apgūtu veiksmīgas saskarsmes prasmes starp atsevišķām personām un atklātu visai komplicētās problēmas, kas rodas cilvēku savstarpējā saskarsmē. Lomu spēļu scenārijus var izmantot, lai imitētu dažādās situācijas, kurās indivīds var nonākt: uzvedības kritika, tiesas prāva, valdes tikšanās, izmeklēšana u.t.t.

Modernās apmācību metodes

- **Grupas kritika-** Bieži cilvēki vairāk mācās no savu kolēģu komentāriem, nekā no lektoru un instruktoru komentāriem. Grupas kritika ļauj dalībniekiem palīdzēt uzlabot citu dalībnieku darbu. Grupas kritika māca dalībniekiem kritizēt un pieņemt kritiku.
- **Atklātā pārraudzība un darbaudzināšana-** Darbaudzinātājs ir gudrāka un pieredzējušāka persona, kas vada mazāk pieredzējušas personas attīstību. Darbaudzināšana ir ieviesusies arī tīmeklī kā *teledarbaudzināšana* vai vadīšana internetā.

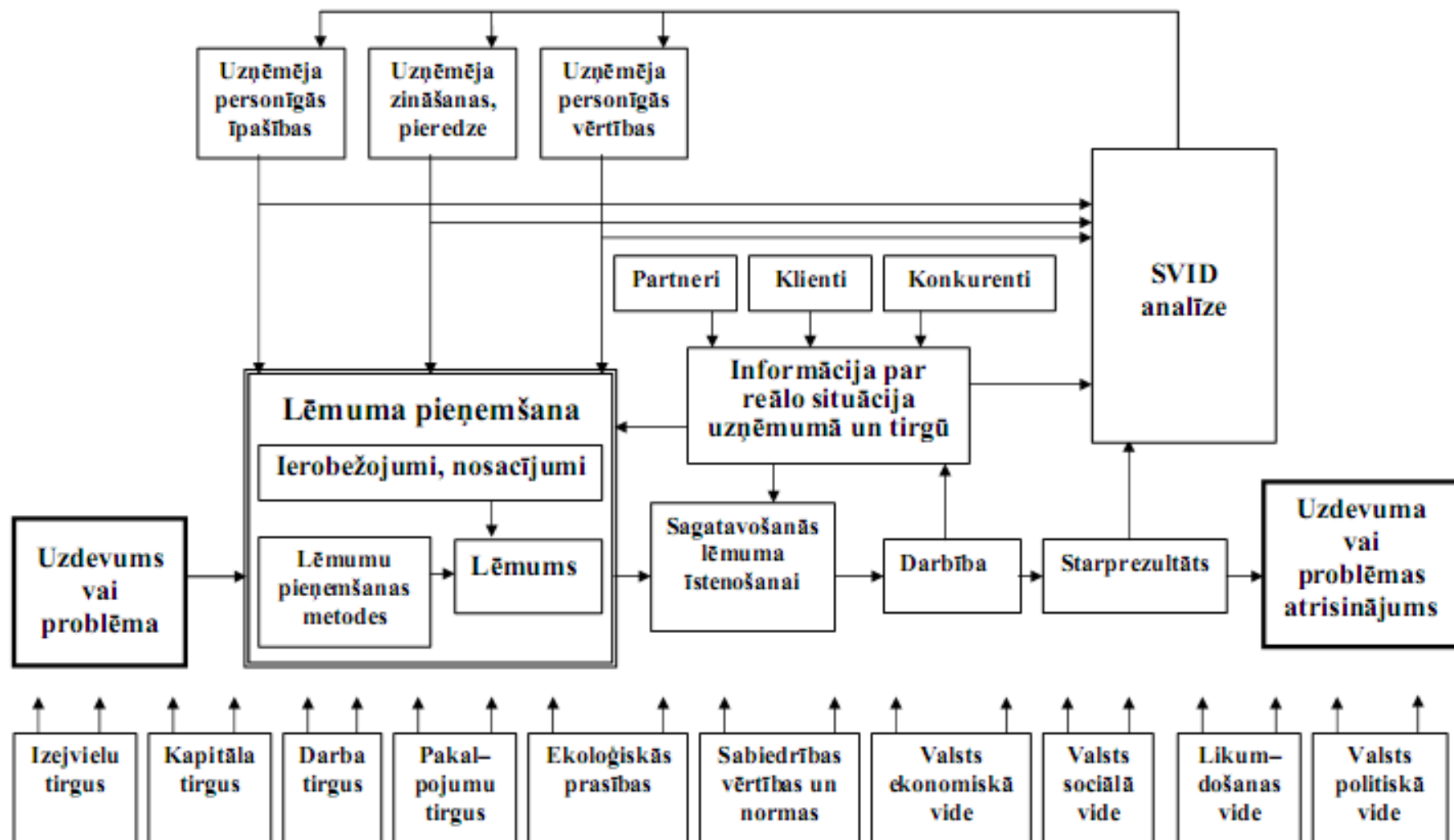
Modernās apmācību metodes

- **Jauktā mācīšanās-** Jauktā mācīšanās savieno mācīšanos internetā ar tradicionālām zināšanu apguves metodēm. Tā piedāvā iespēju integrēt inovatīvos sasniegumus pedagogijā un tehnoloģijās ar sadarbību un mijiedarbību, ko piedāvā tradicionālā apmācība.

Lēmumu pieņemšana

- **Adekvāti** pieņemts un īstenots lēmums ir efektīvs un sekmē uzņēmuma attīstību.
- **Neadekvāts** lēmums, jeb slikti īstenots lēmums ir neefektīvs un labākajā gadījumā tikai kavē uzņēmuma attīstību, bet sliktākajā gadījumā noved pie uzņēmuma bojāejas.

Lēmumu pieņemšanas un īstenošanas algoritms uzņēmējdarbībā

Uzņēmējdarbības uzsākšana

- **Uzņēmējdarbības uzsākšanā**, neskatoties uz ieviesto uzņēmumu elektronisko reģistrāciju Komercreģistrā Latvijas valsts portālā www.latvija.lv, ir jāizvērtē uzņēmumu (t.sk., mikrouzņēmumu) darbinieku reģistrācijas procesa optimizācijas iespēju, samazināt nodevu uzņēmumu reģistrācijai, ja tiek izmantota elektroniskā reģistrācija, paplašināt e-paraksta funkcionalitāti uzņēmumu reģistrācijai portālā www.latvija.lv, u.c. Plānā paredzēto pasākumu ieviešana un ieviestā uzņēmumu elektroniskā reģistrācija Komercreģistrā Latvijas valsts portālā www.latvija.lv kopumā nodrošinātu Latvijas kāpumu uzņēmējdarbības uzsākšanas jomā par 39 vietām (no 59.vietas uz 20.vietu) un par 3 vietām (no 25.vietas uz 22.vietu) kopējā novērtējumā *Doing Business* 2013.gada rādītājos pie citiem nemainīgiem rādītājiem, kā arī uzlabotu GKI un Ekonomiskās brīvības rādītājus.

9 panākumu noslēpumi

Pēteris Dimants

Kas cilvēkus
novied pie
panākumiem?

Aizrautība

Dari to prieka, nevis naudas dēļ.

***Es maksātu kādam citam, lai viņš
tarītu to, ko daru es.***

***Interesanti, ka darot to prieka pēc,
nauda atnāks pati.***

Darbs

***Nekas nenāk viegli, bet vismaz man ir
jautri.***

***Es neesmu darbaholiķis, es esmu
darbamīlis.***

***Brīnumi nenotiek, tas viss ir treniņš,
treniņš un treniņš.***

Koncentrēšanās

***Visa pamatā ir koncentrēšanās uz
dažām, vēl labāk uz vienu lietu.***

Sevis piespiešana

Piespied sevi gan garīgi, gan fiziski.

***Tev jātiek galā ar kautrību un šaubām
par sevi.***

**Kalpo
cilvēkiem**

***Man ir tas gods kalpot cilvēkiem,
piemēram, veidojot “ragu ekstraktu”.***

Idejas

Man bija ideja par briežu dārzu.

***Tagad, atrodoties briežu dārzā, es
dienā radu 10 jaunas idejas.***

***Ideju radīšana nav nekāda maģija,
reizēm es tās vienkārši nosapņoju!***

Neatlaidība

***Neatlaidība ir galvenā panākumu
atslēga.***

***Tu nedrīksti atkāpties par spīti
neveiksmēm, jeb mācībstundam!***

Neatkāpies par spīti nekam!

***Tas nozīmē ignorēt kritiku,
atraidījumus un spiedienu .***

Izglītība

***Uztveriet izglītību kā nebeidzamu
ceļojumu.***

***Kādēļ tik daudz cilvēku gūst
panākumus, bet pēc tam visu zaudē?***

***Cilvēki domā, ka panākumi ir
vienvirziena ceļš.***

Paldies!

dimants@dimants.lv